

Ticari faaliyetin yanında zirai faaliyette bulunan mükellefin zirai işletmesine ait alış ve satışlarını Ba-BS formuna dahil edip etmeyeceği ve iki kazancı için tek defter tutup tutamayacağı.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.17.02-105[VUK.ÖZLG-15-27]-27
Tarih	17.02.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 95462982-105[VUK.ÖZLG-15-27]-27

17/02/2016

Konu : Ticari faaliyetin yanında zirai faaliyette bulunan mükellefin zirai işletmesine ait alış ve satışlarını Ba-BS formuna dahil edip etmeyeceği ve iki kazancı için tek defter tutup tutamayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden; ticari kazançtan dolayı bilanço usulüne göre defter tuttuğunuz, zirai kazançtan dolayı da çiftçi işletme defteri tuttuğunuzu belirterek zirai faaliyetinizle ilgili alış satışlarınızı Ba-Bs formları ile bildirme zorunluluğunuzun olup olmadığı, ayrıca zirai kazancınızdan dolayı ... yılından itibaren isteğe bağlı olarak bilanço usulüne geçmeniz halinde ticari ve zirai kazancınız için bilanço usulüne göre tek defter tutmanızın mümkün olup olmadığı hususlarında

Başkanlığımızdan görüş talebinde bulunduğunuz, anlaşılmıştır.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri hükme bağlanmıştır.

219 seri no'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "3.1.1- Zirai İşletme Hesabı Esasına Göre Kazancın Gerçek Usulde Tespiti" başlıklı bölümünün 23 numaralı bendinde; *"Çiftçiler İşletme Hesabı Esasında Çiftçi İşletme Defteri tutacaklar ve işletme defterinin sol tarafına giderleri, sağ tarafına da hasılatı kaydedeceklerdir. Zirai İşletme Hesabı Esasına göre zirai kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile yapılan giderler arasındaki müspet fark olacaktır. Hasılat Gelir Vergisi Kanununun 56 ncı maddesinde belirtilen ve tahsil edilen veya alacak olarak tahakkuk eden unsurlardan, giderler ise aynı kanunun 57 nci maddesinde sayılan ve ödenen veya borçlanılan meblağlardan oluşmaktadır. Ancak, Kanunun 41 inci maddesinde yazılı giderler hasılatтан indirilemeyecektir."* açıklamasına yer verilmiştir.

Anılan Kanunun "Kazancın Bilanço usulüne göre tespiti" başlıklı 59 uncu maddesinde;

"Çiftçiler, diledikleri takdirde işletme hesabı yerine bilanço esasına tabi tutulmalarını isteyebilirler.

Yazı ile yapılacak talep, müteakip vergilendirme dönemi başından, yeni işe başlayanlarda ise işe başlama tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Bu suretle bilanço esasını kabul edenler iki yıl geçmedikçe bu usulden dönemezler.

Zirai kazancın bilanço esasına göre tespitinde 56, 57 ve 58 inci maddeler hükmü de göz önünde tutularak, ticari kazancın bu husustaki hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun, "Gelirin Toplanması ve Beyan" başlıklı 85 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, " *Mükellefler, ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannamede toplanması zorunludur."* hükmü yer almaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120 nci maddesinde; geçici vergiye ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, bu maddenin uygulanmasına yönelik olarak yayımlanan 217 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "1. Geçici Verginin Kapsamı" başlıklı bölümünün "1.1. Geçici Vergi Mükellefleri" alt başlıklı bölümünde; zirai kazanç sahiplerinin geçici vergi ödeme yükümlülüğünün bulunmadığı belirtilmiştir.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanarak, 362 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri yükümlülüğü getirilmiştir. Daha sonra yayımlanan 396 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin mal ve hizmet alımları ile mal ve hizmet satışlarının 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri açıklanmıştır.

396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "*Bildirime Konu Alış/Satışlar ve Hadler*" başlıklı bölümünün 1.2.1. numaralı bendinde, "*Bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (Fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilecektir.*" açıklamasına yer verilmiştir.

Vergi Usul Kanununun 171 inci maddesinde, mükelleflerin bu Kanuna göre tutmaları gereken defterleri vergi uygulaması bakımından maddede yazılı maksatları taşıyacak şekilde tutacakları, 175 inci maddede ise mükelleflerin, anılan kanunun 171 inci ve müteakip maddelerinde belirtilen maksat ve esaslara uymaları şartıyla defterlerini ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usul ve tarzda tanzim etmekte serbest oldukları belirtilmiştir.

Mezkur Kanunun 183 üncü maddesinde de; "*Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi icabeden muamelelerin tarih sırasıyla ve madde halinde tertipli olarak yazıldığı defterdir.*"

Yevmiye defteri ciltli ve sayfeleri müteselsil sıra numaralı olur. Mükellefler diledikleri takdirde yevmiye defteri ve tutulması zorunlu diğer defterlerini müteharrik yapraklı olarak kullanabilirler." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 213 üncü maddesinde, zirai kazanç elde eden mükelleflerin çiftçi işletme defteri tutacağı ifade edilmiş olup, bu mükelleflerin isteğe bağlı olarak bilânço esasına göre defter tutabilmeleri Gelir Vergisi Kanununda düzenlenmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde,

- Ticari faaliyetiniz için bilanço usulüne göre defter tutmanız nedeniyle, bu faaliyetinizle ilgili olup, ilgili Genel Tebliğ ile belirlenen haddi aşan mal ve hizmet alış/satışlarınızı Ba-Bs formları ile bildirmeniz gerekmektedir.

- Zirai faaliyetinizle ilgili olarak işletme hesabı esasına göre defter tutmanız halinde bu faaliyetinize ilişkin alım satımlarınızın Ba-Bs formlarına dahil edilmesine gerek bulunmamaktadır.

- Zirai faaliyetinizle ilgili olarak bilânço esasına göre defter tutmanız halinde ise, bu faaliyetinizle ilgili olup, ilgili Genel Tebliğ ile belirlenen haddi aşan mal ve hizmet alış/satışlarınızı da Ba-Bs formları ile bildirmeniz gerekmektedir.

- Zirai faaliyetinizden dolayı kendi isteğiniz ile bilanço usulüne geçmeniz halinde, zirai ve ticari faaliyetinize ilişkin kazancınızı ayrı ayrı takip ederek hesaplayabilmeniz şartıyla bilanço usulüne göre tek defter tutmanız mümkün bulunmakta olup, istemeniz halinde ise ticari işletmeniz için ayrı, zirai işletmeniz için ayrı olarak bilanço usulüne göre defter tutmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026